

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Cob/37/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117208339
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117208339.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobcu: A.. A. N., H.. X.X.XXXX, R. C. R. XXX/X, XXX XX C. H. L., zastúpeného JUDr. Mariánom Bacákom, advokátom, Partizánska 1834, 069 01 Snina, IČO: 37940864, proti žalovanému: AGRIFOP, a.s. Stakčín, so sídlom Duchnovičova 573/18, 067 61 Stakčín, IČO: 31 713 238, zastúpenému JUDr. Jánom Holotom, advokátom, Komenského 2791/35, 069 01 Snina, IČO: 30629675 a JUDr. Vladimírom Kotusom, advokátom, Žižkova 6, 040 01 Košice, IČO: 42104360, o zaplatenie sumy 205.781,18 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 18Cb/65/2017-95 zo 16.5.2017, takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené tak, že žalobu zamietla.

Nepriznáva sporovým stranám náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia 24,13 % ročného úroku z omeškania zo sumy 39.108,60 eur od 1.5.1999 do 3.7.2004, v časti prevyšujúcej 16 % ročný úrok z omeškania zo sumy 39.108,60 eur od 4.7.2004 do zaplatenia, v časti týkajúcej sa zaplatenia 22,81 % ročného úroku z omeškania zo sumy 43.605,74 eur od 29.4.2000 do 3.7.2004, v časti prevyšujúcej 16 % ročný úrok z omeškania zo sumy 43.605,74 eur od 4.7.2004 do zaplatenia, v časti týkajúcej sa zaplatenia 18,20 % ročného úroku z omeškania zo sumy 61.009,02 eur od 21.4.2001 do 3.7.2004, v časti prevyšujúcej 16 % ročný úrok z omeškania zo sumy 61.009,02 eur od 4.7.2004 do zaplatenia a v časti týkajúcej sa zaplatenia 10,70 % ročného úroku z omeškania zo sumy 62.057,82 eur od 27.4.2002 do 3.7.2004, zastavuje.

2. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 205.781,18 eur, 16 % ročný úrok z omeškania zo sumy 143.723,36 eur od 4.7.2004 do zaplatenia a 10,70 % ročný úrok z omeškania zo sumy 62.057,82 eur od 4.7.2004 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vedeného pod sp. zn. 21Cb/1/2009 v rozsahu 36 %.

4. Priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania vedeného v rámci konania vedeného pod sp.zn. 21Cb/1/2009 v rozsahu 87 %.

5. Priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vedeného pod sp.zn. 18Cb/65/2017 v rozsahu 42 %.

6. Vychádzal zo zistenia, že žalobou z 11.7.2006 sa žalobca domáhal zaplata istiny 1.178.185,70 Sk s 24,13 % úrokom z omeškania od 30.4.1998 do zaplata, istinu 1.313.666,60 Sk s 22,81 % úrokom z omeškania od 30.4.1999 do zaplata, istinu 1.837.957,80 Sk s 18,20 % úrokom z omeškania od 30.4.2000 do zaplata, istinu 1.869.553,80 Sk s 10,70 % úrokom z omeškania od 30.4.2001 do zaplata a istinu 1.8042,824,50 Sk s 10,27 % úrokom z omeškania od 30.4.2002 do zaplata, ako aj nahradiť trovy konania. Návrh odôvodnil tým, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 43Cb/15/98/-473 zo dňa 1.7.2002 vo veci žalobcov A.. N. a P.. P. S. proti žalovaným A.. A. R., správcovi konkurznej podstaty úpadcu K., B..K.. v konkurze, N. Š. a P.. Z. D. o určenie neplatnosti zmlúv o kúpe cenných papierov a vrátenie vzájomného plnenia (akcie emitenta AGRIFOP, a.s. Stakčín) tak, že kúpne zmluvy sú absolútne neplatné. Na základe právoplatného rozsudku P.. P. S. spätne nadobudol vlastnícke právo k cenným papierom emitenta AGRIFOP, a.s. Stakčín v počte 37.436 ks s účinnosťou ex tunc od doby 23.3.1998. P.. S. zmluvou o postúpení pohľadávok podľa § 524 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.) zo dňa 15.9.2004 postúpil všetky práva A.. A. N.. Postupca oznámil postúpenie pohľadávky dlžníkovi AGRIFOP, a.s., ako aj P.. Z. D.. Postupca P.. S. aj A.. N. vyzvali žalovaného na vyplatenie rozdeleného zisku (dividend) schváleného valnými zhromaždeniami firmy AGRIFOP, a.s. za obdobie od roku 1998 do septembra 2004, na ktoré mal postupca P.. P. S. ako výlučný vlastník cenných papierov nárok podľa § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.). Po účinnom a kladnom doručení oznámenia o postúpení pohľadávky dlžníkovi zároveň A.. N. vyzval na zaplata dividend pre postupníka. Podľa § 184 a násl. Obchodného zákonníka, valné zhromaždenie spoločnosti AGRIFOP, a.s. Stakčín rozhodlo o rozdelení zisku a vyplatení dividend pre akcionárov od roku 1998 do 2004 nasledovne:

7. Rok 1998 rozdelený zisk na výplatu dividend 7.234.000,- Sk a výnos na jeden cenný papier 31,472 Sk. Rok 1999 rozdelený zisk 8.066.000,- Sk a výnos na jeden cenný papier 35,091 Sk. Rok 2000 rozdelený zisk 11.285.000,- Sk a výnos 49,096 Sk za jeden cenný papier. Rok 2001 rozdelený zisk 11.479.000,- Sk a výnos 49,940 Sk za jeden cenný papier. V roku 2002 bol rozdelený zisk 11.315.000,- Sk a výnos na jeden kus cenného papiera 49,226 Sk. V roku 2003 a 2004 nedošlo k rozdeleniu zisku na výplatu dividend. Postupca P.. S. bol výlučným vlastníkom cenných papierov emitenta AGRIFOP v počte 37.436 ks akcií a po rozdelení zisku spoločnosti by ako akcionár mal právo na podiel na zisku nasledovne:

8. Rok 1998 počet akcií 37.436 ks, výnos na 1 ks cenného papiera 31,472 Sk a sumár je to 1.178.185,70 Sk. Rok 1999 je ten istý počet akcií, výnos 35,091 Sk a dividendy 1.313.666,60 Sk. Rok 2000 pri nemennom počte akcií je výnos 49,096 Sk a dividendy 1.837.957,80 Sk. V roku 2001 je pri výnose 49,940 Sk výplata dividend 1.869.553,80 Sk. V roku 2002 pri výnose 49,226 Sk je dividenda 1.842.824,50 Sk. Celkove je to 8.042.188,40 Sk.

9. Písomným podaním z 18.3.2002 žalobca rozšíril žalobu na zaplata 1.170.694,30 Sk s úrokom z omeškania 24,13 % od 24.4.1998 do zaplata, ale neskôr návrh v tejto časti zobral späť. Okresný súd uznesením z 25.4.2008 čiastočne zastavil konanie. Žalovaná spoločnosť v priebehu konania namietala aktívnu legitímáciu žalobcu s poukazom na to, že nárok na vyplatenie dividend za roky 1998 až 2002 vznikol pred podpísaním zmluvy o postúpení pohľadávok z 15.9.2004. Tento nárok nebol postúpený zmluvou na A.. N.. Okresný súd Prešov rozsudkom z 25.5.2011 č. k. 21Cb/1/2009-664 pripustil čiastočné späťvzatie žaloby v časti príslušenstva pohľadávky a uložil žalovanému zaplatať žalobcovi 61.170,57 eur (dividendy za rok 2002) s 10,27 % ročným úrokom z omeškania od 4.7.2004 do zaplata. Nárok žalobcu na zaplata 10,27 % ročného úroku z omeškania zo sumy 61.170,57 eur od 1.5.2003 do 3.7.2004 zamietol. Zvyšok nároku žalobcu vylúčil na samostatné konanie, v ktorom sa rozhodne o náhrade trov celého konania. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 1.12.2011 č. k. 4Cob/68/2011-745 potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti o povinnosti žalovanej akciovej spoločnosti vyplatať žalobcovi 61.170,57 eur s 10,27 % ročným úrokom z omeškania od 4.7.2004 do zaplata. Rozhodnutie potvrdil aj vo výroku o zamietnutí platenia úroku omeškania 10,27 % ročne za obdobie od 1.5.2003 do 3.7.2004. Odmietol odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku o vylúčení časti návrhu na samostatné konanie. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd SR uznesením z 27.3.2013 č. k. 5Obdo/46/2012-828 dovolanie žalobcu odmietol a žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

10. Podľa obsahu zápisnice z rozkovania riadneho valného zhromaždenia AGRIFOP, a.s. Stakčín z 30.4.1999 vyplýva, že bolo rozhodnuté o vyplatení dividend 7.234.000,- Sk súvisiacich s rozhodnutím o rozdelení zisku za rok 1998. Rozhodujúcim dňom na uplatnenie práva na dividendu bol deň

konania riadneho valného zhromaždenia, teda 30. apríl 1999. Podľa rokovania valného zhromaždenia z 28.4.2000 spoločnosť schválila ročnú účtovnú závierku a rozdelenie zisku za rok 1999 a výplatu dividend v rozsahu 8.066.000,- Sk. Rozhodujúcim dňom na uplatnenie práva na dividendu bol deň konania riadneho valného zhromaždenia, teda 28. apríl 2000.

11. Podľa zápisnice rokovania valného zhromaždenia AGRIFOP z 20.4.2001 bolo rozhodované o rozdelení zisku za rok 2000 a výplate dividend 11.287.000,- Sk. Rozhodujúcim dňom na uplatnenie práva na dividendu bol deň konania riadneho valného zhromaždenia 20. apríla 2001.

12. Podľa zápisnice rokovania riadneho valného zhromaždenia AGRIFOP, a.s. z 26.4.2002 bolo rozhodované o rozdelení zisku a výplate dividend 11.478.000,- Sk. Rozhodujúci deň na uplatnenie práva na dividendu bol 26. apríl 2002.

13. Podľa rokovania valného zhromaždenia z 29.4.2003 bolo rozhodované o rozdelení zisku za rok 2002 a rozdelenie dividendy 11.360.000,- Sk. Rozhodujúcim dňom na uplatnenie práva na dividendu je 29. apríl 2003. Podľa výpisu z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 12.9.1997 P. P. S. bol výlučným vlastníkom cenných papierov emitenta AGRIFOP, a.s. v počte 37.436 ks akcií s percentuálnym podielom na emisii 16,28 %.

14. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 43Cb/15/1998-473 určil kúpnu zmluvu o predaji cenných papierov č. 1/CP/97/1 zo dňa 22.8.1997 medzi žalobcom A. A. N. ako predávajúcim a žalovaným 1/ A. A. R., správcom konkurznej podstaty K. B..K. v konkurze za neplatné. Takisto určil neplatnú kúpnu zmluvu č. 2/CP/97/1 zo dňa 22.8.1997 medzi žalobcom P. P. S. ako predávajúcim a správcom konkurznej podstaty SKB za neplatné. Potom určil za neplatné kúpne zmluvy medzi správcom konkurznej podstaty a N. Š. na predaj akcií AGRIFOP v rozsahu 68.700 ks. Tiež určil za neplatnú kúpnu zmluvu o predaji cenných papierov medzi správcom konkurznej podstaty a P. Z. D. a následnou kúpnu zmluvou medzi žalovaným 3/ (P. D.) a Prvou paroplavebnou a.s.. Bolo rozhodnuté o vrátení 68.000 ks akcií A. A. N. a 37.436 ks akcií žalobcovi P. Z. D.. Žalobca 1/ (A. N.) je povinný splatiť žalovanému 1/ (úpadcovi K. zvyšok úveru 5.306.800,- Sk. Žalovaní 2/ a 3/ boli zaviazaní nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania. Krajský súd v Bratislave opravným uznesením zo 16.7.2002 opravil výrok o zvyšku úveru na 5.306.800,- Sk.

15. Na odvolanie žalovaných 2/ a 3/ Najvyšší súd SR potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o povinnosti nahradiť trovy konania.

16. Najvyšší súd SR uznesením z 31.3.2005 č. k. 1Obdov/72/2004 dovolanie žalovaných 2/ a 3/ odmietol. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 1.7.2002 nadobudol právoplatnosť v časti výroku 1. až 4. dňa 23.6.2004, v časti výroku 5. a 6. dňa 4.9.2002 a v časti výrokov 7. a 8. v spojení s opravným uznesením dňa 4.9.2002. Na podklade právoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave nadobudol P. P. S. vlastnícke právo k cenným papierom emitenta AGRIFOP, a.s. Stakčín v počte 37.436 ks akcií s účinnosťou ex tunc od 23.3.1998. P. P. S. vzniklo právo na podiel zo zisku (dividendu), ktoré právo ale postúpil zmluvou o postúpení pohľadávok z 15.9.2004 na A. A. N..

17. Podľa § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka a podľa § 7 bodu Stanov žalovanej obchodnej spoločnosti má P. P. S. ako akcionár právo na podiel zo zisku (dividendu) žalovanej spoločnosti, a to spätne od 23.3.1998. Právo na dividendu je základným majetkovým právom akcionára. Keď valné zhromaždenie schváli účtovnú závierku a rozhodne, že spoločnosť vyplatí akcionárom podiel na zisku - dividendu, dividendu sa stáva pohľadávkou akcionára voči spoločnosti. Žalovaný vzniesol námietku premlčania. Pri rozhodovaní vo veci sú právne významné príslušné ustanovenia Zákona o cenných papieroch, a to za obdobie do 31.12.2001 vydaného pod č. 600/1992 Zb. od 1.1.2002 a pod č. zákona 566/2001 Zb..

18. Podľa § 391 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia lehota odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

19. Podľa § 178 ods. 6 Obchodného zákonníka spôsob a miesto výplaty dividendy určí valné zhromaždenie, ktoré rozhodlo o rozdelení zisku (znenie účinné od 1.1.2002).

20. Podľa § 397 Obchodného zákonníka právo na výplatu dividend sa premlčuje vo štvorročnej všeobecnej premlčacej dobe, pričom sa javí, že ktorýkoľvek akcionár mohol objektívne uplatniť zaplatenie dividend za ten, ktorý rok uplynutím 60 dní od konania valného zhromaždenia, v ktorom bolo rozhodnuté o rozdelení zisku ustanovenie rozhodujúceho dňa pre určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendy. Napriek určitej formálnosti zápisníc z konaní valného zhromaždenia nemožno v súvislosti s tým hovoriť, že by valné zhromaždenie stanovilo za deň splatnosti dividendy deň konania valného zhromaždenia. Od konania valného zhromaždenia 30.4.1999 začala plynúť 60-dňová lehota upravená v § 178 ods. 6 Obchodného zákonníka, po uplynutí ktorej vzniká akcionárom právo uplatniť si svoje práva akcionára na dividendu žalobou na súde. Posledný deň tejto 60-dňovej lehoty pripadol na deň 29.6.1999. Právo uplatniť si svoje práva akcionára na dividendu žalobou na súde vo všeobecnosti vzniká akcionárom dňa 30.6.1999. Pri nároku na dividendu za rok 1999 vzniklo právo akcionárom dňom 28.6.2000. Pri dividendách za rok 2000 vzniklo právo akcionárom dňom 20.6.2001. Pri nároku na dividendu za rok 2001 vzniklo právo akcionárom dňom 26.6.2001 (pravdepodobne má byť dátum 2002, poznamenal krajský súd). Právo na podiel zo zisku spoločnosti - dividendu, má akcionár a rozhodujúci deň na určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendu určí valné zhromaždenie. Ak ho neurčí, platí úprava podľa § 178 ods. 5 Obchodného zákonníka.

21. Centrálny depozitár cenných papierov zapísal postupcu P. P. S. ako vlastníka cenných papierov, akcionára žalovanej spoločnosti, dňa 6.9.2004 so spätnou účinnosťou k 23.3.1998, a to na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave vo veci 43Cb/15/1998. Postupca nebol v čase konania valných zhromaždení (roky 1999 až 2002) akcionárom a ani v rozhodujúci deň nebol oprávnený si uplatniť právo na dividendu. Akcionárom sa stal až po právoplatnosti rozsudku z 23.6.2004, resp. dňom účinnosti prevodu vlastníctva voči spoločnosti zápisom vlastníckeho práva v Centrálnom depozitári cenných papierov, teda dňom 6.9.2004, a to so spätným účinkom k 23.3.1998.

22. Postupca P. P. S. splnil podmienku až 6.9.2004 so spätným účinkom k dátumu 23.3.1998. Právo na dividendu sa stalo vymáhateľným nárokom, až keď postupca bol ako akcionár zapísaný do zoznamu akcionárov vedeným Centrálnym depozitárom cenných papierov. Až týmto okamihom začala plynúť štvorročná premlčacia lehota. Začiatok plynutia premlčacej doby začína plynúť dňom nasledujúcim, kedy právo na dividendu sa stalo vymáhateľným (akcio nata), t.j. až keď postupca bol ako akcionár zapísaný do zoznamu akcionárov, t.j. dňom 6.9.2004. Potom nároky na výplaty dividend za rok 1998 až 2001 nie sú premlčané. V čase konania valných zhromaždení P. P. S. nebol evidovaný ako osoba uplatňujúca si právo na dividendu, pretože ešte nebol právoplatne uznaný ako vlastník cenných papierov na základe predchádzajúcej žaloby o určenie neplatnosti prevodu cenných papierov. Preto si ani nemohol uplatniť právo na výplatu dividend. Ak došlo k neplatnému prevodu akcií P. S. na tretiu osobu a ten sa neskôr úspešne dovolal neplatnosti tohto prevodu, tak začiatok omeškania žalovanej spoločnosti voči P. A. S. je potrebné viazať na uplynutie 10 dní lehoty od výzvy Ing. Pavlovkina na zaplatenie dividend. Preto súd zaviazal žalovanú obchodnú spoločnosť aj na platenie úrokov z omeškania. Čo sa týka námietky aktívnej legitímácie žalobcu, tak pôvodný veriteľ P. S. postúpil svoju pohľadávku na žalobcu. K tomu došlo na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 15.9.2004. Ak došlo k postúpeniu pohľadávky podľa § 524 Občianskeho zákonníka, postupujú sa aj výnosy z cenných papierov, pričom relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd uzavrel, že oznámenie o postúpení pohľadávky z 15.9.2004 bolo relevantné a nebolo nutné ako prejudiciálnu otázku skúmať platnosť zmluvy o postúpení. Ak žalovaná spoločnosť namietala, že P. S. nebol oprávnený postupovať pohľadávku, ktorá súvisela s predmetom sporu s ohľadom na to, že dňa 10.9.2004 previedol všetky svoje AGFRIFOP na iné osoby a až dňa 15.9.2004 urobil zmluvu o postúpení pohľadávky, tak je potrebné uviesť, že prevod akcie je síce prevodom všetkých práv s akciami spojenými, ale odo dňa prevodu do budúca, nie späť. Nie je vylúčené, aby prevod akcií bol zároveň aj s postúpením nárokov s akciami spojenými, ktoré vznikli v minulosti pred prevodom akcií. Súd bral ako základ zmluvu o postúpení pohľadávky z 15.9.2004 a oznámenie o postúpení pohľadávky z 15.9.2004.

23. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 a nasl. Civilného sporového poriadku.

24. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to len proti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovieť a proti súvisiacim výrokom o trovách konania a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

25. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. že súd neboli splnené procesné podmienky, ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ustanovením § 365 ods. 1 písm. e) CSP, t.j. že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

26. Poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Nie je z neho zrejmé, aké dôkazy považoval súd za relevantné a absentujú úvahy o tom, ako sa súd vypořiadal s jednotlivými dôkazmi a na základe akých ustanovení nevychádzal z predložených rozhodnutí súdov. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších autorít. Svoje rozhodnutie však nijako objektívne a rozumne neodôvodnil, čím založil arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 12Cb/109/2006-529 zo 7.5.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 10.10.2007 č.k. 1Cob/49/2007-631 bolo rozhodnuté tak, že žalobcov nárok sa s ohľadom na premlčanie zamietla. Odvolací súd v tomto rozhodnutí z 10.10.2007 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a pripustil dovolanie vo vzťahu k otázke zásadného právneho významu, za ktorú považoval vyriešenie problému, kedy začína plynúť premlčacia doba v prípade opätovného zápisu akcií na účet pôvodného majiteľa, ku ktorému došlo v dôsledku neplatnosti zmluvy o kúpe cenných papierov. Najvyšší súd SR v dovolacom konaní rozsudkom z 24.4.2012 sp.zn. 3Obdo/52/2010 uviedol, že začiatok premlčacej doby je spojený s okamihom, kedy sa právo stalo vynúiteľné a splatné. Možnosť uplatnenia na súde sa posudzuje objektívne, teda keď vznikla objektívna možnosť podať žalobu, pričom nezáleží na subjektívnej možnosti oprávneného. Z toho treba vyvodiť záver, že pri posudzovaní sa uplatňuje objektívne hľadisko vylučujúce z úvahy akékoľvek subjektívne prekážky účastníkov právneho vzťahu. Dovolač súd vyhodnotil názor dovolateľa o jeho objektívnej nemožnosti uplatniť právo na dividendy za nesprávny. Ak platí objektívne hľadisko pri výklade § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka, potom žalobca mohol objektívne uplatniť svoje právo na dividendy v premlčacej dobe, pretože pre je plynutie v súvislosti s vyslovením absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode akcií, začala plynúť premlčacia doba s platnosťou práva na dividendu, teda uplynutím 60 dní od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo schválené uznesenie o rozdelení zisku toho ktorého roku.

27. Ústavný súd SR uznesením z 26.6.2013 č.k. IV.ÚS 402/2013-17 ústavnú sťažnosť žalobcu vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietol. Nie je teda zrejmé, ako súd prvej inštancie mohol dospieť k názoru, že žalobcom uplatnené nároky nie sú premlčané. Jeho argumentácia, ktorú vo vzťahu k tejto problematike uviedol, je v rozpore s vyššie uvedenou judikatúrou a rozhodnutie je na základe toho prekvapivé, porušujúce princíp právnej istoty a princíp preskúmateľnosti rozhodnutia (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP).

28. Pre plynutie premlčacej doby na uplatnenia práva na dividendy nie je rozhodujúce, kedy došlo k opätovnému zápisu akcií na účet pôvodného majiteľa z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode cenných papierov, ktorá je platná s účinkami ex tunc. Preto aj nároky uplatňované v tomto konaní sú premlčané. Už odvolací súd (v predchádzajúcom - vyššie uvedenom rozhodnutí vo veci) poukázal na to, že právo na vyplatenie dividendy sa premlčuje v 4-ročnej premlčacej všeobecnej premlčacej dobe podľa § 397 Obchodného zákonníka, ktorej dĺžka môže byť predĺžená len písomným vyhlásením dlžníka (§ 401 Obchodného zákonníka) alebo pri náhrade škody za podmienok uvedených v § 398 Obchodného zákonníka. Vychádzajúc z týchto zásad si mohol ktorýkoľvek akcionár uplatniť objektívne zaplatenie dividend za ten ktorý rok uplynutím 60 dní od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo rozhodnuté o rozdelení zisku a o stanovení rozhodujúceho dňa pre určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendy. Súd prvej inštancie teda otázku premlčania v napadnutom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

29. Nemožno súhlasiť so záverom súdu, ktorý neuznal námietku žalovaného, obsahom ktorej bolo vykonanie dodatočného dokazovania vo vzťahu k platnosti prevodu pohľadávok z Ing. Pavlovkina na žalobcu a zamietol vykonanie vylučku P. S..

30. Je nesporné, že žalobca najprv predložil zmluvu o postúpení pohľadávky z 15.9.2004 (č.l. 52 súdneho spisu) a až následne na odvolacom súde predložil úplne inú zmluvu o bezodplatnom postúpení pohľadávky z 15.9.2004. Ide o zmluvy rozdielne, pretože skôr predložená zmluva obsahovala overené podpisy účastníkov zmluvy a následne predložená zmluva overené podpisy neobsahovala, pri tvorbe dokumentov sa nezhoduje textový procesor, v ktorom boli zmluvy vytvárané a žalovaný vo vyjadreniach zo 7.11.2011 a 9.11.2011, ako aj v podaní z 24.11.2011 tieto okolnosti bližšie špecifikoval. Žalovaný poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 32Odo/743/2006 a 3Cdo/251/2006, z ktorej vyplýva procesná nutnosť skúmania platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Pokiaľ P. S. previedol 10.9.2004 svoj balík 37.436 akcií na P. Q. (v počte 30.540 kusov) a na P. E. v počte 6.896 kusov, nemohol samostatne opätovne previesť len nárok na dividendy zmluvou o postúpení pohľadávok z 15.9.2004. Ak P. S. previedol všetky svoje akcie pred dňom 15.9.2004, a to bez ohľadu, ktorá zmluva o postúpení bola skutočne uzavretá, tak následne nemohol niekoľko dní na to previesť iba nárok na dividendy, nakoľko nikto nemôže previesť viac ako má. Na tento problém súd prvej inštancie nedal vôbec odpoveď.

31. Prv predložená zmluva o postúpení je neplatná a následne predložená zmluva o postúpení je antidatovaná. Bez ohľadu na prevod všetkých cenných papierov P. S. pred dňom postúpenia je preukázané, že ani žalobcovi, ktorý odvádza nárok od P. S. nepatrí hmotnoprávny nárok na akékoľvek dividendy uplatňované v spore. Súd vec nesprávne právne posúdil a nevykonal navrhnuté dôkazy na zistenie rozporov.

32. Pokiaľ ide o trovy konania, nepresvedčivo vyznieva skutočnosť, že pri rozhodnutí o nároku na náhradu trov nie je zrejmé, či súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že žalobca dodatočne rozšíril žalobu aj o dividendy za rok 1997 a následne podaním z 18.3.2008 (č.l. 289) zobral žalobu späť. Z rozhodnutia o náhrade trov konania nie je zrejmé, či aj uvedené procesné zavinenie v časti tohto nároku súd prvej inštancie zohľadnil.

33. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zdôraznil, že súd prvej inštancie sa neodklonil v otázke posudzovania premlčania nárokov uplatňovaných v tomto konaní od ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít, pretože pod ustálenú rozhodovaciu prax treba zaradiť stanoviská a rozhodnutia publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a súd v tomto konaní aplikoval podľa analógie rozsudok Najvyššieho súdu SR z 9.12.2009 sp.zn. 2Obo/50/2009, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 07/2010, ktorý riešil otázku zásadného právneho významu. Žalovaným uvádzaný rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 3Obdo/52/2010-1209 z 24.4.2012 toto kritérium ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR nespĺňa.

34. Pokiaľ ide o zmluvu o bezodplatnom postúpení pohľadávok z 15.9.2004, zdôraznil, že jej predmetom je bezodplatné postúpenie pohľadávok postupcu voči dlžníkovi AGRIFOP, a.s. Stakčín s celým príslušenstvom a právami spojenými na uplatnenie nároku na vyplatenie dividend za rok 1998 až 2004 voči dlžníkovi v zmysle schváleného uznesenia rozhodnutia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti. Túto zmluvu predložil na odvolacom pojednávaní a odvolací súd nemal o nej pochybnosti. Ide vlastne o res iudicata, nakoľko v pôvodnom konaní na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 21Cb/1/2009 a v nadväzujúcom konaní na Krajskom súde v Prešove sp.zn. 4Cob/68/2011 sa súdy touto zmluvou zaoberali a na základe nej nároky (ich časť) žalobcovi priznali. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Cdo 4746/2008, z ktorého vyplýva, že u práv vymáhateľných na súde začína bežať premlčacia lehota odo dňa, keď právo mohlo byť uplatnené na súde. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné po prvýkrát odôvodnene vykonať alebo keď sa právo stalo nárokom (actio nata).

35. V následných vzájomných vyjadreniach zotrvali strany na svojich doterajších stanoviskách (§ 374 ods. 1, 2, 3 CSP).

36. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné a napadnuté rozhodnutie treba zmeniť vo veci samej.

37. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav, avšak vec nesprávne právne posúdil, a preto jeho rozhodnutie nemožno považovať za vecne správne.

38. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného, v odvolacom konaní boli preskúmané výroky napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými bolo žalobe čiastočne vyhovené, ako aj súvisiace výroky o trovách konania, a preto výrok rozsudku o zastavení konania, ktorý odvolaním žalovaného napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

39. Podľa § 391 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

40. Podľa § 178 ods. 6 Obchodného zákonníka v znení účinnom od 1.1.2002, spôsob a miesto výplaty dividendy určí valné zhromaždenie, ktoré rozhodlo o rozdelení zisku.

41. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 43Cb/15/1998-473 z 1.7.2002 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 4Obo/148/2003-772 z 22.4.2004 bol právny predchodca žalobcu P. zapísaný v Centrálnom depozitári cenných papierov ako vlastník cenných papierov - akcionár žalovanej spoločnosti, a to 6.9.2004 so spätným účinkom k 23.3.1998. Následne zmluvou o postúpení pohľadávky z 15.9.2004 (najmä článok III. bod 2, článok II. písm. B bod 1, 2, 3) P. postúpil svoje pohľadávky na dividendy ako akcionár žalovaného žalobcovi. Pokiaľ ide o platnosť tejto zmluvy, ani v súčasnom štádiu konania odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o postúpení pohľadávok je platná, pričom jej obsah bol vyhodnotený aj v predchádzajúcom konaní pod sp.zn. 21Cb/1/2009 Okresného súdu Prešov a 4Cob/68/2011 Krajského súdu v Prešove, pričom súdy nezistili žiadne vady tejto zmluvy v tom zmysle, aby nemohla byť základom pre uplatňovanie nárokov na zaplatenie dividend v súdnom konaní. Na týchto skutkových zisteniach nič sa nezmenilo ani v súčasnom štádiu konania a nemožno preto akceptovať námietku žalovaného spočívajúcu v nedostatkoch dokazovania na súde prvej inštancie, ktoré malo byť zamerané aj na výsluch P.. S. ohľadom uzatvárania predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok z 15.9.2004, prípadne na spôsob vyhotovenia tejto zmluvy a na eventuálnu kolíziu s inou zmluvou o postúpení pohľadávok. Aj odvolací súd hodnotí tieto návrhy na doplnenie dokazovania a dokazovanie samotné ako nadbytočné, pretože obsah a podstata tejto zmluvy boli súdu prvej inštancie dostatočne známe a rovnako aj odvolaciemu súdu v predchádzajúcom konaní. Neexistuje dôvod, pre ktorý by nemohol P.. S. ako riadne zapísaný majiteľ cenných papierov - akcionár žalovaného previesť predmetné pohľadávky na zaplatenie dividend na žalobcu.

42. Súd prvej inštancie správne zistil aj výšku dividend, ktorá v závislosti na zmenách, ktoré vyplynuli z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 43Cb/15/1998 z 1.7.2002 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/148/2003 z 22.4.2004, a taktiež sa správne zaoberal aj otázkou splatnosti týchto dividend. Výšku dividend ustálil v bode 15 napadnutého rozsudku, pričom špecifikoval sumy, ktoré by pripadali na P.. S. v jednotlivých obdobiach od roku 1998 až do roku 2002. V roku 1998 to bola suma 1.178.185,70 Sk, v roku 1999 1.313.666,60 Sk, v roku 2000 1.837.957,80 Sk, v roku 2001 1.869.553,80 Sk a v roku 2002 1.842.824,50 Sk.

43. So zreteľom na to, že stanovky akciovej spoločnosti neobsahovali osobitnú úpravu týkajúcu sa určenia rozhodujúceho dňa v zmysle § 178 ods. 5 a § 180 ods. 2 Obchodného zákonníka, určilo valné zhromaždenie žalovaného na jednotlivých zasadnutiach tohto valného zhromaždenia, na ktorých bolo rozhodované o dividendách za jednotlivé roky ako rozhodujúci deň na určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendu deň konania zasadnutia toho ktorého valného zhromaždenia. V závislosti od toho možno ustáliť splatnosť dividend za jednotlivé roky uplynutím 60 dní od konania daného valného zhromaždenia v jednotlivých rokoch.

44. Z hľadiska aktívnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní i z hľadiska rozhodujúcej námietky žalovaného, ktorú produkuje v priebehu celého tohto konania, t.j. námietky premlčania, treba vychádzať z ustanovenia § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého akcionár má právo na podiel zo zisku spoločnosti (dividendu), ktorý valné zhromaždenie podľa výsledku hospodárenia určilo na rozdelenie. Nieкто iný ako akcionár (majiteľ účtu) si môže robiť nároky na dividendu len za predpokladu, že v

rozhodujúci deň na určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendu v zmysle § 178 ods. 2 Obchodného zákonníka, je evidovaný na účte majiteľa ako osoba oprávnená nakladať s dividendami, a to v zmysle § 59 ods. 1 písm. d) zákona č. 600/1992 Zb., resp. § 105 ods. 1 písm. d) zákona č. 566/2001 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2002.

45. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 9 zákona č. 566/2001 Z.z. majiteľom zaknihovaného cenného papiera je právnická alebo fyzická osoba, ktorá nadobudla cenný papier na základe zmluvy alebo na základe inej právnej skutočnosti ustanovenej zákonom a je zapísaná ako majiteľ cenného papiera v evidencii L.F. M. L. S. K. Q., B..K.. (pozri taktiež § 99 ods. 3 písm. b) zákona č. 566/2001 Z.z.).

46. Zápis konkrétnej osoby na účte majiteľa zaknihovaného cenného papiera je právne významný, nakoľko má konštitutívne účinky, a to aj pre prípad prevodu cenného papiera. Právne účinky prevodu predajom cenného papiera nastávajú dňom uskutočnenia zápisu v centrálnom depozitári a do jeho zriadenia v Stredisku cenných papierov Slovenskej republiky (§ 163 ods. 6 zákona č. 566/2001 Z.z.).

47. Podobnú úpravu obsahoval aj predchádzajúci zákon č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch (§ 21 a nasl. tohto zákona), v zmysle ktorého záväzok previesť zaknihovaný cenný papier je splnený registráciou prevodu vykonanou strediskom na základe príkazu na registráciu prevodu zaknihovaného cenného papiera.

48. Opravu zápisu v Stredisku cenných papierov Slovenskej republiky alebo v Centrálnom depozitári cenných papierov Slovenskej republiky, a to aj so spätnými účinkami ku dňu, keď bol chybný zápis uskutočnený, vykoná stredisko alebo centrálny depozitár na základe námietky majiteľa účtu, ktorú uzná za oprávnenú, ako aj na základe právoplatného rozhodnutia súdu v zmysle § 64 zákona č. 600/1992 Zb. alebo § 108 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z.. Stredisko alebo centrálny depozitár tak môžu urobiť aj z vlastného podnetu, ak zistia vo svojej evidencii chybu v zmysle § 65 zákona č. 600/1992 Zb. alebo § 108 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z.. V každom prípade je však pre uplatňovanie nárokov vyplývajúcich z vlastníctva cenného papiera dôležité, aby osoba, ktorá si takéto nároky uplatňuje, bola zapísaná v Stredisku cenných papierov Slovenskej republiky alebo v Centrálnom depozitári cenných papierov Slovenskej republiky. Ako bolo vyššie naznačené právny predchodca žalobcu P. S. bol zapísaný do Centrálného depozitára cenných papierov Slovenskej republiky so spätnou účinnosťou na základe vyššie uvedených súdnych rozhodnutí, t.j. rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 43Cb/15/1998-473 z 1.7.2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 23.6.2004 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 4Obo/148/2003-772 z 22.4.2004.

49. Na tieto okolnosti nadväzuje judikatúra Najvyššieho súdu SR - rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 2Obo/50/2009 z 9.12.2009, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2010, z ktorého vyplýva, že ak žalobca, ktorý sa stal na základe zmluvy o prevode akcií akcionárom akciovej spoločnosti, nie je v čase podania žaloby o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia tejto akciovej spoločnosti zapísaný do zoznamu akcionárov listinných akcií na meno vedenom centrálnym depozitárom a nie je v čase podania žaloby ani likvidátorom, správcom konkurznej podstaty, vyrovnacím správcom alebo členom dozornej rady akciovej spoločnosti, nie je aktívne legítimovaný na podanie takejto žaloby.

50. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Obo/86/2004 z 24.3.2006, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2008 pod č. 52, vyplýva, že nadobudnutím akcií nadobudne nový akcionár všetky práva a povinnosti, ktoré zákon a stanov spoločnosti s akciami spájajú. Právo na podanie žaloby o určenie neplatnosti mimoriadneho valného zhromaždenia má každý akcionár, ktorý v čase, keď toto právo uplatňuje, spĺňa podmienky stanovené v § 183 v spojení s § 131 Obchodného zákonníka.

51. Z tejto judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že právo na podanie žaloby o určenie neplatnosti valného zhromaždenia akciovej spoločnosti je spojené nepochybne so zápisom oprávnenej osoby v príslušnej evidencii, t.j. v Centrálnom depozitári cenných papierov Slovenskej republiky. Zároveň z tejto judikatúry vyplýva, že až nadobudnutím akcií, a teda aj zápisom do príslušnej evidencie (centrálného depozitára), nadobúda akcionár všetky práva a povinnosti, ktoré zákon a stanov spoločnosti s akciami spájajú. Táto judikatúra však nerieši problematiku premičania pri uplatňovaní nárokov na zaplatenie dividend.

52. Za tejto situácie odvolací súd konštatuje, že pri posudzovaní nárokov uplatňovaných žalobcom v tomto konaní treba vychádzať z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obdo/52/2010 z 24.4.2012, z ktorého vyplýva, že premlčaniu podliehajú majetkové práva, ktorých uspokojenie môže byť vynútené súdnou cestou a začiatok premlčacej doby je spojený s okamihom, kedy sa právo stáva vynútiteľné, splatné. Možnosť uplatnenia práva na súde sa posudzuje objektívne, teda keď vznikla objektívna možnosť podať žalobu, pričom nezáleží na subjektívnej možnosti oprávneného. Z toho treba vyvodiť jednoznačný záver, že pri posudzovaní sa uplatňuje objektívne hľadisko vylučujúce z úvahy akékoľvek subjektívne prekážky účastníkov právneho vzťahu. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo vydané v dovolacom konaní, ktoré nadväzovalo na rozhodnutie Okresného súdu v Humennom č.k. 12Cb/109/2006-529 zo 7.5.2007 a rozhodnutie Krajského v Prešove č.k. 1Cob/49/2007-628 z 10.10.2007, ktorými boli nároky žalobcu na zaplatenie dividend, ktoré by mali patriť jemu osobne (nie teda na základe postúpenia pohľadávky od P. S.) zamietnuté okrem nároku na dividendy za rok 2002. Nároky na zaplatenie dividend za roky 1998 až 2001 (ktoré sú uplatňované v súčasnosti v prejednávanej veci a vyplývajú z vyššie uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávok) boli rozhodnutiami súdov prvej i druhej inštancie posúdené ako premlčané.

53. V tomto kontexte treba poznamenať, že v prejednávanej veci ide vlastne o identickú situáciu ako vo vyššie uvedenej veci 12Cb/109/2006 Okresného súdu Humenné (1Cob/ 49/2007 Krajského súdu v Prešove s výnimkou faktu, že v tomto aktuálnom konaní uplatňuje žalobca nároky, ktoré získal na základe postúpenia pohľadávky, čo však pre posúdenie otázky premlčania nie je právne významné.

54. V tejto súvislosti treba poznamenať, že dve rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené z Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (2Obo/50/2009 a 1Obdo/86/2004) upravujú odchylnu problematiku možnosti akcionára podať žalobu o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti z pohľadu jeho aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko považujú za základný predpoklad uplatňovania akcionárskych práv nadobudnutie akcií, pričom v zmysle vyššie citovaných právnych predpisov (zákon č. 600/1992 Zb. a zákon č. 566/2001 Z.z.) viažu konštitutívne účinky nadobudnutia akcií na zápis do tejto evidencie. Táto judikatúra najvyššieho súdu sa týka exaktne legitímácie na podanie žaloby o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a nezaobera sa otázkami premlčania pri uplatňovaní nárokov na zaplatenie dividend, nerieši teda problematiku, ktorú treba posudzovať v tomto konaní.

55. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obdo/52/2010 analyzuje bližšie celkom špecifickú situáciu, ktorá nastala v prejednávanej veci z dôvodu spätného zápisu žalobcu (pričom v aktuálne prejednávanej veci ide o právneho predchodcu žalobcu) ako majiteľa cenných papierov - akcionára žalovaného, pričom podáva výklad a názor týkajúci sa začiatku plynutia premlčacej lehoty, pričom tento odvíja od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo rozhodnuté o nárokoch akcionárov na dividendy a uzatvára, že táto premlčacia lehota začala plynúť po uplynutí lehoty 60 dní od konania valného zhromaždenia, ktoré o nárokoch na dividendy rozhodlo, teda o splatnosti týchto nárokov, pričom zdôrazňuje, že rozhodujúca je objektívna možnosť podania žaloby a nie subjektívne prekážky na strane oprávnenej osoby.

56. V tejto súvislosti žalobca poukazoval aj na judikatúru Najvyššieho súdu ČR (32Cdo/4746/2008 z 1.12.2009), z ktorej vyplýva, že nie je možné zamieňať vznik práva samotného so vznikom nároku a je potrebné sa zaoberať posúdením, kedy sa dlh stal splatným a kedy mohol žalobca svoje práva na súde po prvýkrát dôvodne uplatniť, čo sú však rozdielne záležitosti. Podľa názoru žalobcu, právny predchodca žalobcu nemohol s úspechom uplatniť právo na vyplatenie dividend pre absenciu aktívnej vecnej legitímácie. V tejto súvislosti treba konštatovať, že je potrebné obracať pozornosť vždy primárne na judikatúru vnútroštátnu a špecificky sa zaoberajúcu tým, čo je predmetom konania v aktuálne prejednávanej veci, čo žalobcom uvádzané rozhodnutie nespĺňa, pretože existuje vnútroštátne rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré tento špecifický charakter má. Navyiac uvedené rozhodnutie českého najvyššieho súdu sa zaoberá problematikou bezdôvodného obohatenia v prípade, ak nejde a nie nárokmi na zaplatenie dividend.

57. Na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/52/2010 nadväzuje uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 402/2013-17, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť žalobcu vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (a iné) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3Obdo/52/2010-1209 z

12.4.2012, treba konštatovať, že z tohto rozhodnutia vyplýva, že ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým patrí interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

58. V danej veci poukázal ústavný súd na to, že najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie okrem iného tým, že v súvislosti s vyslovením absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode akcií začala premlčacia doba plynúť splatnosťou práva na dividendu, teda uplynutím 60 dní od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo schválené uznesenie o schválení zisku toho - ktorého roku, a preto pre plynutie premlčacej doby na uplatnenie práva na dividendy nie je rozhodujúce, kedy došlo k opätovnému zápisu akcií na účet pôvodného majiteľa (z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode cenných papierov, ktorá je neplatná s účinkami ex tunc). Ústavný súd uviedol, že sťažovateľ (žalobca) nenamietal ústavnú neudržateľnosť predmetnej úvahy ani závery najvyššieho súdu o plynutí premlčacej doby, ale namietal iba to, že sa najvyšší súd nedostatočne vyporiadal s ním preferovanou argumentačnou líniou. Ďalej ústavný súd zdôraznil, že o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (v tomto prípade ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní), čo však sťažovateľ (žalobca) najvyššiemu súdu nevyčítal. Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku podľa názoru ústavného súdu dostatočne vyporiadal s tvrdeniami sťažovateľa (žalobcu) a svoje názory dostatočne odôvodnil. Predmetné námietky sťažovateľa (žalobcu) teda ústavný súd nepovažoval za také, ktoré by spochybňovali ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

59. Právne významné je aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Obdo/36/2017 z 28.11.2019, ktoré predložil právny zástupca žalovaného. Týmto ďalším rozhodnutím najvyšší súd rozhodol o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/44/2015-837 z 26.10.2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 6Cb/32/2009 z 24.2.2015 a dovolanie odmietol. V týchto konaniach súdy prvej a druhej inštancie sa zaoberali identickými nárokmi žalobcu, ako sú uplatňované v prejednávanej veci (nároky na vyplatenie dividend postúpené na žalobcu P. S.), avšak za rok 1997. V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd zaoberal aj problematikou premlčania nárokov uplatňovaných žalobcom v tomto konaní a konštatoval, že treba poukázať na rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho vo veci sp. zn. 1ObdoV/86/2004 z 24.4.2012, teda neodklonil sa od tohto rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré rieši identickú právnu problematiku nárokov, ktoré sú uplatňované v tomto konaní a jeho závery si osvojil aj pri rozhodovaní v danej veci, ktorú najvyšší súd prejednával.

60. Pokiaľ ide o judikatúru českého najvyššieho súdu (32Cdo/4746/2008 z 9.10.2013) najvyšší súd uzavrel, že túto judikatúru nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP (pozri bližšie 6Cdo/29/2017 z 24.1.2018 - R 71/2018).

61. Za týchto okolností je odvolací súd toho názoru, že je potrebné rešpektovať judikatúru najvyššieho súdu (3Obdo/52/2010, 2Obdo/36/2017) i nadväzujúcu judikatúru ústavného súdu, ktoré sa špecificky vzťahujú na danú vec v otázke premlčania, pričom je potrebné uzavrieť, že premlčacia lehota na zaplatenie dividend začala právnomu predchodcovi žalobcu plynúť splatnosťou dividend, teda uplynutím 60 dní od konania valného zhromaždenia akciovej spoločnosti, na ktorom bolo rozhodnuté o nárokoch akcionárov na dividendy. Preto sú nároky uplatňované žalobcom v tomto konaní (zaplatenie dividend za roky 1998 - 2001) premlčané, nakoľko žaloba o zaplatenie dividend bola podaná na súd prvej inštancie 11.7.2006, teda zjavne po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty (§ 391 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka), nakoľko splatnosť týchto nárokov nastala skôr, tak ako to správne zistil súd prvej inštancie (splatnosť ostatného z nárokov na zaplatenie dividend, teda za rok 2001 nastala 26.6.2002, teda po uplynutí 60 dní od konania valného zhromaždenia, na ktorom bol nárok na dividendy rozhodnuté).

62. Preto postupom podľa § 388 CSP odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol v dôsledku premlčania nárokov uplatňovaných žalobcom v tomto konaní.

63. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 257 CSP, podľa ktorých odvolací súd žiadnej zo sporových strán nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ide vec špecifického charakteru, v ktorej existuje do značnej miery rozdielny názor prezentovaný aj v rozhodnutiach senátov najvyššieho súdu (vyššie citovaných) na problematiku aktívnej legitimácie akcionára, čo má vplyv aj na posudzovanie začiatku plynutia premlčacej lehoty týkajúcej sa uplatňovania jeho nárokov na dividendu. Každá zo sporových strán zdôrazňovala judikatúru, ktorá zodpovedala ňou prezentovanej línii (žalobca poukazoval najmä na rozhodnutia 2Obdo/50/2009 a 1Obdo/86/2004, žalovaný sa pridržiaval rozhodnutia 3Obdo/52/2010). Ide teda o zložitú vec na právne posúdenie, v ktorej každá zo strán preukazovala vysokú mieru argumentačnej pripravenosti a jej racionality, pričom tieto okolnosti preukazujú, že ani zo strany žalobcu nešlo o zrejmé bezúspešné alebo neúčelné uplatňovanie práv, pretože výsledok sporu bol v konečnom dôsledku daný priklonením sa odvolacieho súdu k aktuálnej a neskoršej názorovej línii najvyššieho súdu majúcej charakter špecifickosti vo vzťahu k prejednávanej veci, hoci žalobcovi nemožno vytknúť iracionalitu jeho právnych postojov v konaní. Navyiac v prípade žalobcu ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej bolo uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 18Cb/65/2017-335 z 18.4.2018 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov za dovolanie (predchádzajúci rozsudok odvolacieho súdu v prejednávanej veci č.k 4Cob/60/2017 - 225 z 12.12.2017 bol zrušený na dovolanie žalobcu uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obdo/41/2018-504 z 20.6.2019, pretože vo veci rozhodoval vylúčený sudca) z dôvodu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu ako aj okolnosti, že žalobca je invalidný dôchodca a jeho dôchodok dosahuje sumu XXX,XX eur. Za týchto okolností bude najúčelnejšie rozhodnúť v otázke náhrady trov konania podľa citovaného § 257 CSP a náhradu trov konania nepriznať žiadnej zo sporových strán.

64. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods.1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).